

БІБЛІОТЕКА – ЦЕНТР ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність – це моральний кодекс та етичні правила цивілізованої наукової й освітньої спільноти. Стаття 42 Закону України «Про освіту» подає таке визначення поняття «академічна доброчесність»: «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [1].

Зважаючи на важливість упровадження академічної доброчесності в Україні, статтю 58 Закону України «Про вищу освіту» доповнено пунктом 31 *{згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017}*, який наголошує, що дотримання в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності академічної доброчесності та забезпечення її дотримання здобувачами вищої освіти – є одним з важливих обов'язків науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників [2].

Електронне видання «Профіль компетентностей бібліотекарів з академічної доброчесності» наголошує, що «надання доступу до систем виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості» є одним з важливих напрямів діяльності бібліотеки [3].

Із цією метою бібліотека ПУЕТ склала список програм, які надають безкоштовні послуги з перевірки текстів на унікальність.

СПИСОК ПРОГРАМ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ

1. **Unicheck** <https://unicheck.com/> – потужний інтелектуальний сервіс. Завдяки поєднанню надсучасних технологій та інтуїтивного дизайну Unicheck допомагає підвищити якість оригінальних текстів, а не просто вказує на текстові збіги (обов'язкова реєстрація та створення особистого кабінету).

2. <https://my.plag.com.ua/> – безкоштовний сервіс перевірки, багатомовний, професійний, інтерактивний, але є платні послуги для прискорення обробки. Обов'язкова реєстрація.

3. <https://advego.com/antiplagiat/> – антиплагіат онлайн – безкоштовний сервіс перевірки тексту на плагіат, дублікати. Завдяки спеціальним алгоритмам антиплагіату текст надійно перевіряється на унікальність навіть після обробки синонімайзерами та програмами для «обходу антиплагіату», «підвищення» оригінальності статті відсотка плагіату документа.

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Офіційні матеріали

1. **Стаття 42 Закону України «Про освіту»:** Закон України від 02 жовт. 2021 № 2145-VIII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 27.11.2023) – Назва з екрана.

2. **Стаття 43 Закону України «Про повну загальну середню освіту»:** Закон України від 02 жовт. 2021 № 463-IX [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n716> (дата звернення: 27.11.2023) – Назва з екрана.

3. **Пункт 31 статті 58 Закону України «Про вищу освіту»:** Закон України від 02 жовт. 2021 № 1556-VII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 27.11.2023) – Назва з екрана.

4. **«Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти»:** лист МОН України від 23 жовт. 2018 № 1/9-650 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#Text> (дата звернення: 27.11.2023) – Назва з екрана.

5. **Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо встановлення відповідальності за передачу академічних творів із порушенням**

принципів академічної доброчесності : Проект Закону № 5461 від 05 трав. 2021 [Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71836
(дата звернення:
27.11.2023
) – Назва з екрана.

6. «Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації» : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 серп. 2021 р. № 897
[Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/897-2021-%D0%BF#Text>
(дата звернення:
27.11.2023
) – Назва з екрана.

7. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності [Електронний ресурс]
/ укладачі: підкомісія 303 «Академічна доброчесність» / 2016. – 24 с.
– Режим доступу:
<https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/Recomms-of-2016.pdf>
(дата звернення:
27.11.2023
) – Назва з екрана.

8. Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності [Електронний ресурс] : аналітична записка / Володимир Бахрушин. – Київ : МОН України, 2020. – 7 с.
–
Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5ec/672/d11/5ec672d11cc7d603376447.pdf>
(дата звернення:
27.11.2023
) – Назва з екрана.

9. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності [Електронний ресурс] : лист МОН України від 23 жовт. 2018 р. № 1/9-650. / Ю. М. Рашкевич. – Київ : МОН України, 2018. – 1 с. – URL:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/mon.pdf>
(дата звернення:
27.11.2023
) – Назва з екрана.

10. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях,

статтях тощо) : лист МОН України від 15 серп. 2018 р. № 1/11-8681. / Л. Гриневич.
– Київ : МОН України, 2018. – 7 с. –

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>

(да

та звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

11. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.) : лист МОН України від 23

жовт. 2018 р. № 1/9-650. – Київ : МОН України, 2018. – 19 с. –

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

12. Профіль компетентностей бібліотекарів з академічної доброчесності

[Електронний ресурс] : рекомендації / О. Бруй, Л. Савенкова, С. Чуканова; за участі: О. Ляху, О. Мурашко; рецензент: О. Гужва; Українська бібліотечна асоціація,

Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Наукова бібліотека Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». – Київ : Українська бібліотечна асоціація, 2019. – Онлайновий ресурс. – 16 с. – Режим доступу:

https://ula.org.ua/images/uba_document/publications/AI_Profil_2019.pdf

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти

1. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. [Електронний ресурс]

Затверджено рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року, протокол № 11.

–

Київ : НАЗЯВО, 2019.

–

24 с. – URL:

<https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/Рекомендації-ЗВО-система-забезпечення-академічної-доброчесності.pdf> (дата звернення: 27.11.2023) – Назва з екрана.

2. **Академічна доброчесність: погляд на проблему у вищій освіті зсередини і ззовні** [Електронний ресурс] // Річний звіт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти / За заг. ред. С. Квіта та О. Єременко. – К. : НАЗЯВО, 2021. – С.89-104. – URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/Річний-звіт-2020.pdf>
(дата звернення: 27.11.2023)
) – Назва з екрана.
3. **Проект Закону України «Про академічну доброчесність»** [Електронний ресурс] . – URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2021/01/проект-закону-про-АкадДоброчесність_4.pdf
(дата звернення: 27.11.2023)
) – Назва з екрана.
4. **Академічна доброчесність.** [Електронний ресурс] Матеріали Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. – URL: <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/>
(дата звернення: 27.11.2023)
) – Назва з екрана.
5. **Плагіат у вищій освіті** [Електронний ресурс] Послуги з написання студентських робіт на замовлення: аналіз ситуації у вищій освіті Великобританії та подальші кроки : АЗЯВО Великобританії, 2019. – 32 с. – URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/plagiat_qa.pdf
(дата звернення: 27.11.2023)
) – Назва з екрана.

Проект «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» – Academic IQ

1. **Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти.** – URL: <https://academiq.org.ua/>
2. **Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.** – URL: <https://www.facebook.com/AcademiQinitiative/>
3. Шліхта Н., Шліхта І. **Основи академічного письма** [Електронний ресурс] : Методичні рекомендації та програма курсу. – К., 2016. – 61 с.

– URL:

[https://www.academia.edu/31920572/Шліхта Н Шліхта І Основи академічного письма Методичні рекомендації та програма курсу Київ 2016](https://www.academia.edu/31920572/Шліхта_Н_Шліхта_І_Основи_академічного_письма_Методичні_рекомендації_та_програма_курсу_Київ_2016)

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

4. Фундаментальні цінності академічної доброчесності [Електронний ресурс] / Переклад з англійської. Переклад на українську мову здійснено Проектом сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP, що впроваджується Американськими Радами з міжнародної освіти: ACTR/ACCELS. 2012.

– 39 с.

– URL:

<https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/Integ-Values-Ukr.pdf>

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

Матеріали з проблем академічної доброчесності

1. Академічна доброчесність [Електронний ресурс]: інформаційний бюлетень / Євген Ніколаєв . – URL: <https://www.skeptic.in.ua/bulletin/>

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

2. Академічна доброчесність [Електронний ресурс]: Лист до моїх студентів = Academic Integrity: A Letter to My Students / Bill Taylor.

– URL:

<https://drive.google.com/file/d/0ByePGdGpHh6WNHpwMGZBSTFfM2c/view>

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету [Електронний ресурс] / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики»; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с.

– URL:

https://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

4. **Академічна доброчесність: виклики сучасності** [Електронний ресурс] : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 07.06 – 16.07.2021) / уклад. Ю. Главчева; Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці»; Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського; Фундація ADD. Варшава, 2021. 60 с.

URL:

https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2021/08/iiasc_academic_integrity_06_2021-1.pdf

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

5. Бахрушин В. (2018). **Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід** . [Електронний ресурс]

URL: <http://education-ua.org/ru/articles/1128-akademichnij-plagiat-i-samoplgiat-v-nautsi-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-isvitovij-dosvid>. (

дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

6. **Довідник з академічної доброчесності** [Електронний ресурс] / уклад. : В. Г. Гур'янова, Л. Т. Онисимова, Н. В. Поберій ; за заг. ред. Т. О. Маринич. – Суми: Сумський державний університет, 2018. – 24 с.

– URL:

<https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/71531/3/dovidnyk.pdf>

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

7. Сідляренко А. **Академічна доброчесність: як боротися з плагіатом в Україні** [Електронний ресурс] URL:

<http://osvita.ua/vnz/akadem-dobrochesnist/64191/>

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

8. Тодорова І. С. **Психологічні чинники толерантності студентів до академічної недоброчесності** . *Психологія і особистість*. 2019. №2 (16). С.

116-131 URL:

<http://dspac.e.puet.edu.ua/handle/123456789/7094>

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

9. Тодорова І. С. **Компоненти академічної доброчесності студентів та умови її формування** . *Витоки педагогічної майстерності*. 2019. Випуск 24. С. 199-205. URL: <http://sources.pnpu.edu.ua/article/view/194885>

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

Навчально-методичні матеріали

1. **Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання** [Електронний ресурс] : методичний посібник / Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара ; кол. авт. : Н. В. Стукало, К. В. Ковальчук, М. В. Литвин [та ін.]. Дніпропетровськ, 2013. 44 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Metodichka-plagiat.pdf

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

2. **Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників»** [Електронний ресурс] ; укл. О. О. Гужва ; Інститут соціально-гуманітарних досліджень, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна. – 2016. – URL: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

3. **Навчання студентів академічній доброчесності у бібліотеці ВНЗ** [Електронний ресурс] : методичні поради ; автори-укладачі : Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; [редколегія : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева, Я. Є. Сошинська] ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 39 с. URL: https://ula.org.ua/images/uba_document/programs/academ_integrety/Academ_2_12_red3.pdf

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

Онлайн-ресурси для самоосвіти

1. **Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів.** Платформа Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2/about

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

2. **Оцінювання без знецінювання. Онлайн-курс про сучасні практики оцінювання.** Студія онлайн-самоосвіти Ed-Era. <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/#!410>

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

3. **Академічна доброчесність в університеті.** Платформа ВУМ-online <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.

4. **Академічна доброчесність; онлайн-курс для вчителів старших класів.** Студія онлайн-самоосвіти Ed-Era. <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:AmericanCouncils+AcIn101+AcIn2019/about>

(дата звернення:

27.11.2023

) – Назва з екрана.